

► Economie

DSO / Strategie, Externe betrekkingen, Portfoliomanagement en Onderzoek

SEPO verbindt en adviseert met portefeuille overstijgende blik over de beleidsthema's van DSO. Het team Onderzoek verzamelt en ontsluit de benodigde informatie en kennis, monitort relevante ontwikkelingen, evalueert beleidsmaatregelen en adviseert hierover voor de DSO-vakgebieden.

Februari 2022

Woon-werkpendel 2020

Jaarlijks meet het CBS de relatie tussen bezette banen en de woonplaats van *werknemers*. Begin februari zijn de gegevens van december 2020 beschikbaar gekomen. In deze Kenniswijzer wordt met behulp van deze gegevens een beeld geschetst van de gemeente of regio waar de Haagse werknemers werken, waar werknemers die in Den Haag werken vandaan komen en de ontwikkeling daarvan in de afgelopen zes jaar.

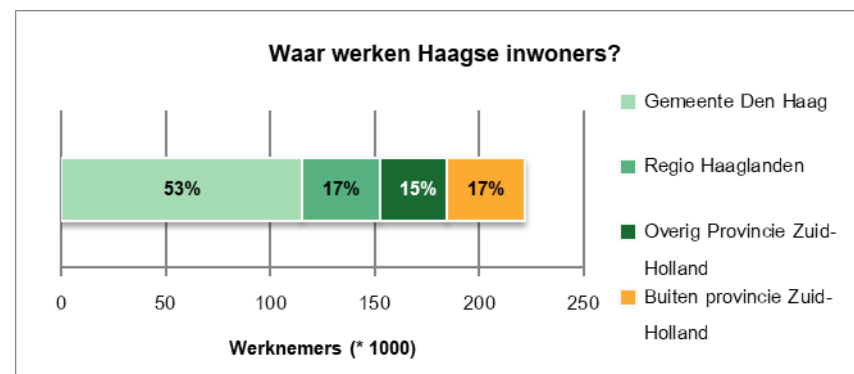
De cijfers van het CBS zijn gebaseerd op de administratie die het UWV bijhoudt over lonen. Daarin zitten alleen gegevens over werknemers en zelfstandigen met personeel. Zelfstandige ondernemers zonder personeel (ZZP'ers) vallen daarbuiten. Het gaat hier dus om een deel van de banen/werkzame personen. Daarom zijn de gegevens niet vergelijkbaar met de cijfers in de Monitor Werkgelegenheid 2021.

Omdat de groep van Haagse ZZP'ers die hun inkomen alleen uit hun onderneming halen (ca. 39.000) hier buiten beschouwing is gelaten, zal het werkelijke beeld van in- en uitgaande pendel er iets anders uitzien. Het ligt immers voor de hand dat een (groot) deel van hen werkzaam is in Den Haag. Hierdoor zullen de percentages verschuiven en zal het aandeel Haagse werknemers dat op een Haagse baan werkt iets toenemen. Dit is echter in deze Kenniswijzer niet meegenomen.

Ook laten we hier buiten beschouwing dat banen bezet kunnen worden door meerdere personen en dat één persoon meerdere banen kan hebben.

Banen bezet door Haagse inwoners en uitgaande pendel

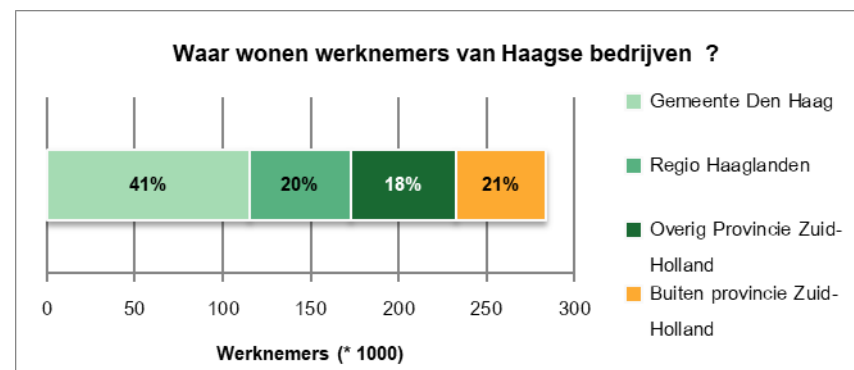
Haagse werknemers bezetten in totaal 221.800 banen in Nederland. Meer dan de helft van deze banen (52%) ligt in Den Haag. Het aandeel is het laatste jaar iets afgenomen (was 53% in 2019). Ongeveer 48% van de banen bezet door Hagenaars ligt buiten de Hofstad. Deze banen worden bezet door Haagse forenzen (uitgaande pendel). Zo'n 17% van de banen waarin Hagenaars werken ligt in de regio Haaglanden¹ exclusief Gemeente Den Haag en 15% in de rest van de provincie Zuid-Holland. Tenslotte ligt 17% van de banen buiten Zuid-Holland. De afbeelding laat dit zien.

De belangrijkste gemeenten waar de Haagse inwoners naar toe pendelen om te werken zijn in afnemende omvang: Rotterdam, Utrecht, Westland, Amsterdam, Rijswijk, Delft en Zoetermeer. Opvallend is de groei van Zoetermeer. Ten opzichte van 2014 is het aantal Haagse inwoners dat in Zoetermeer werkt, sterk toegenomen (+33%). Ook het aantal Haagse inwoners dat in Rotterdam, Utrecht of Westland werkt, is toegenomen (resp. 26%, 23% en 21%). Het aantal Haagse inwoners dat in Rijswijk werkt, is daarentegen met 10% gedaald.

Bezetting van de banen in Den Haag en inkomende pendel

Wanneer we kijken naar de bezetting van de banen in Den Haag zien we een soortgelijk plaatje. Van alle Haagse banen in december 2020, volgens het CBS 283.600, wordt 41% bezet door inwoners van Den Haag. Dit percentage is in de periode 2014-2020 nauwelijks veranderd (was 42% in 2014). Zo'n 20% woont in het overig deel van de regio Haaglanden en 18% woont elders in de provincie Zuid-Holland. De rest van de banen (21%) wordt bezet door mensen van buiten de provincie Zuid-Holland. Dit betekent dat 59% van de Haagse banen bezet worden door inkomende forenzen. Ook hier geldt dat het plaatje er iets anders uit zal zien wanneer ook ZZP'ers worden meegenomen. Dan is het aandeel Hagenaars die in Den Haag werken, vermoedelijk iets groter.

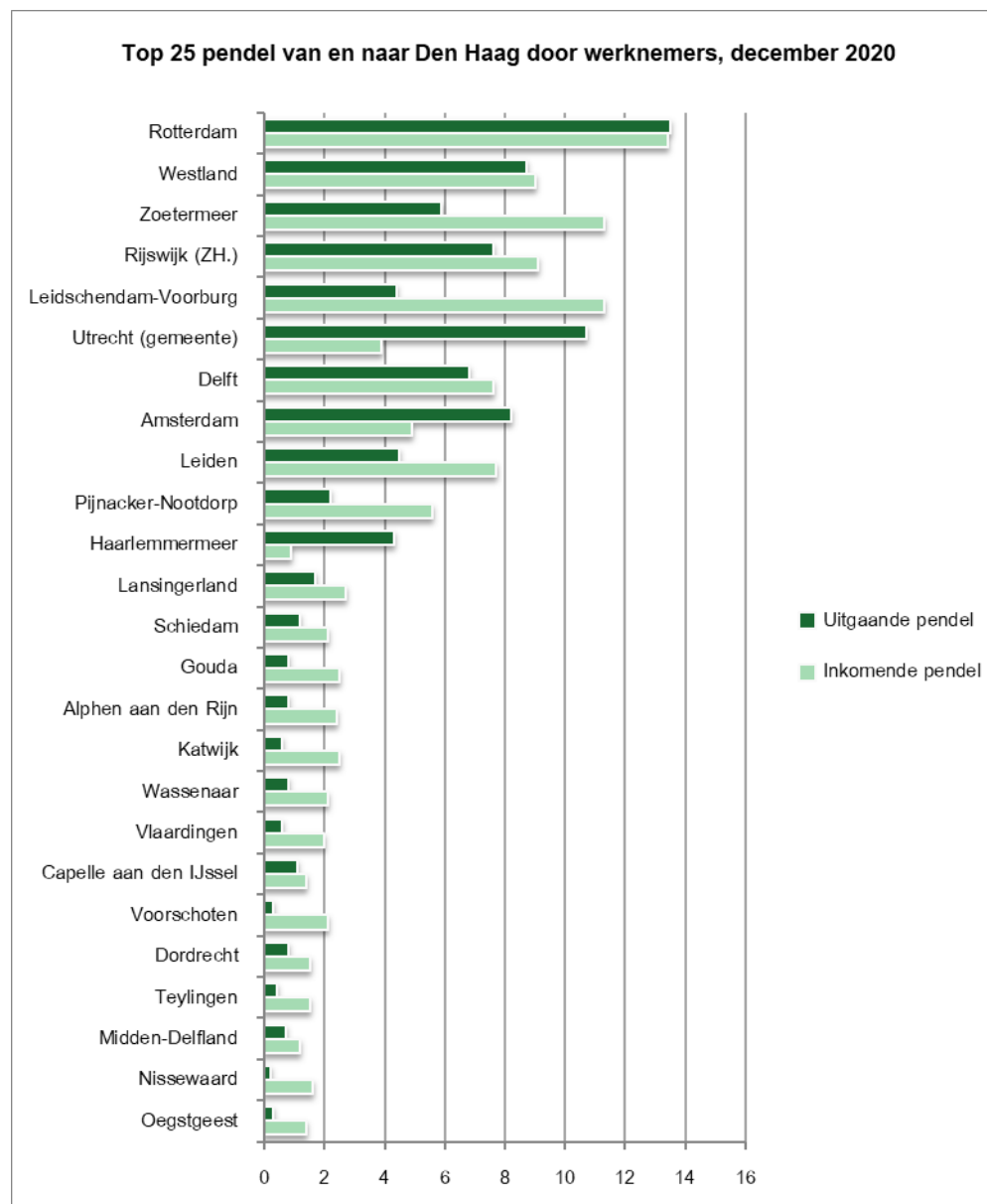
¹ De regio Haaglanden bestaat uit de gemeenten Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland en Zoetermeer.

De belangrijkste woongemeenten van werknemers die in Den Haag werken (inkomende pendel), zijn in afnemende omvang: Rotterdam, Zoetermeer, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Westland, Delft, Leiden en Rijswijk. Hierbij valt de sterke groei ten opzichte van 2014 vanuit Leiden en Rijswijk op (resp. 22% en 15%), terwijl het aantal pendelaars uit Zoetermeer flink afnam (-14%).

Gemeenten waarmee Den Haag een belangrijke pendelrelatie heeft (inkomend, uitgaand of beide) zijn aangegeven in de volgende afbeelding. De relatie met gemeenten als Rotterdam, Westland, Rijswijk en Delft is redelijk evenwichtig. Er zijn ongeveer evenveel banen bezet door Hagenaars die in deze gemeenten werken als banen in Den Haag die bezet worden door inwoners uit deze gemeenten.

Andere gemeenten zoals Zoetermeer, Leidschendam-Voorburg, Leiden en Pijnacker-Nootdorp hebben duidelijk een andere relatie met Den Haag. De inkomende pendel vanuit die gemeenten naar Den Haag is veel groter dan de uitgaande pendel waarbij Hagenaars in die gemeenten werken. Den Haag fungeert voor die gemeenten als een banencentrum. Deze relatie geldt voor de meeste kleinere gemeenten in de provincie Zuid Holland.

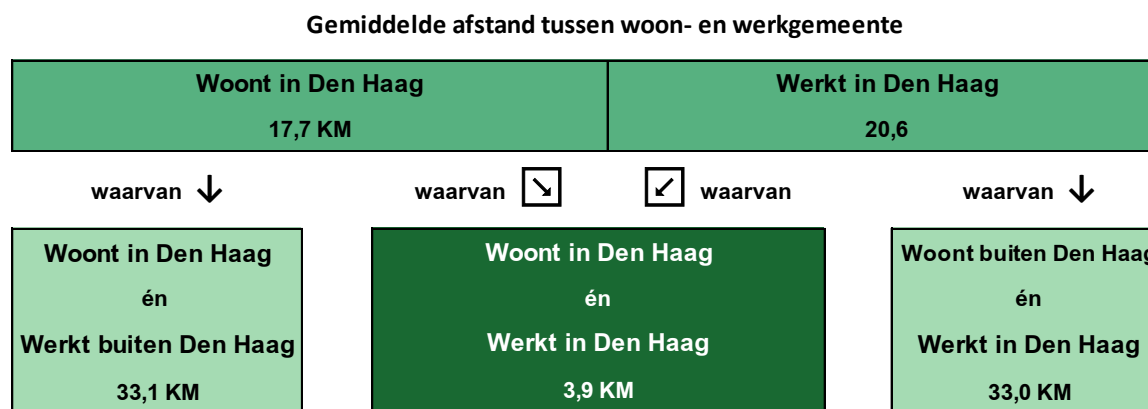
Alleen Utrecht, Amsterdam en Haarlemmermeer zijn belangrijke werkgemeenten voor de inwoners van Den Haag. Naar deze gemeenten vertrekken (veel) meer Hagenaars dan dat er uit die gemeenten naar Den Haag komen om te werken.

Afstand tussen woning en werk

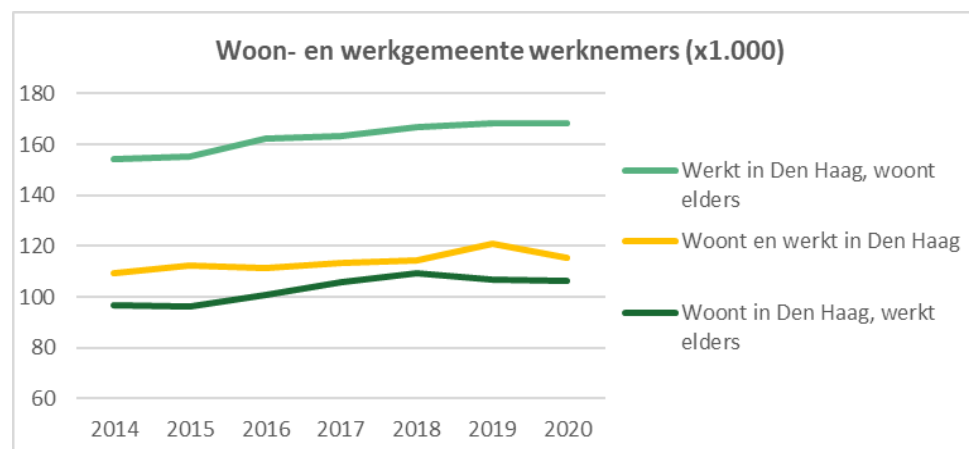
De gemiddelde afstand die mensen afleggen om op hun werk te moeten komen, wordt gewogen voor het aantal forenzen die deze afstand afleggen. Er blijkt weinig verschil te zijn tussen de gemiddelde afstand die inkomende forenzen en uitgaande forenzen afleggen. Haagse werknemers reizen gemiddeld 17,7 kilometer naar hun werk. Als we alleen de Haagse werknemers nemen die buiten Den Haag werken (uitgaande forenzen), gaat het om gemiddeld 33,1 kilometer. Mensen die in Den Haag wonen én werken leggen gemiddeld 3,9 kilometer af naar hun werk.

Werknemers die buiten Den Haag wonen en in Den Haag werken (inkomende pendel) moeten gemiddeld 33,0 kilometer afleggen. Voor alle werknemers die in Den Haag werken, geldt dat zij gemiddeld 20,6 kilometer afleggen. Bovenstaande figuur vat dit samen.

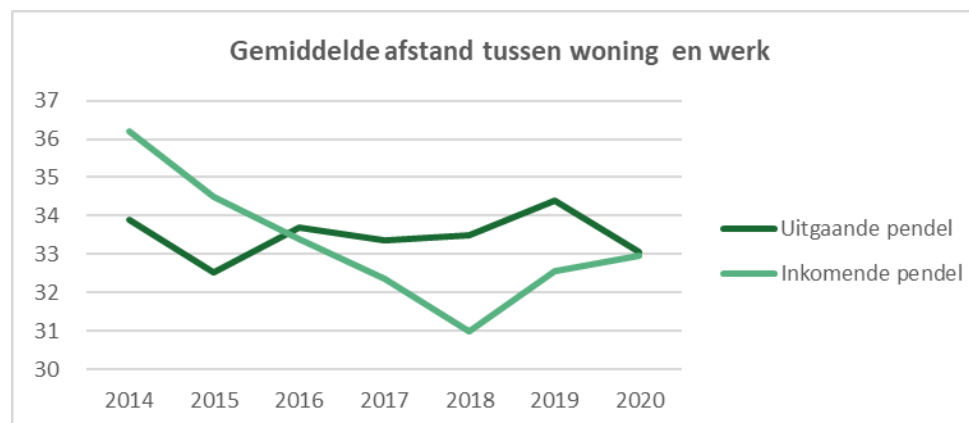

Ontwikkeling

Het percentage Haagse banen dat door inwoners van Den Haag wordt bezet, is de afgelopen jaren nauwelijks veranderd. Het aantal Haagse werknemers is toegenomen, maar ook het aantal banen. Wel is er in 2020 sprake van een lichte afname van het aantal werknemers dat woont en werkt in Den Haag. Dit kan een tijdelijk gevolg van de corona-crisis zijn. In de grafiek hiernaast is de ontwikkeling in de periode 2014-2020 weergegeven.

De gemiddelde afstand die Haagse inwoners die buiten Den Haag werken (uitgaande pendel), moeten afleggen om bij hun werk te komen, is de afgelopen jaren nauwelijks veranderd, die bedraagt zo'n 33 kilometer (zie figuur). Gezamenlijk moeten de werknemers ten opzichte van 2014 wel 7% meer kilometers afleggen om bij hun werk te komen omdat de omvang van de uitgaande pendel groter is geworden.² Maar ten opzichte van 2019 is het aantal kilometers dat men moet afleggen, met 5% gedaald omdat de uitgaande pendel qua omvang is afgenomen. Dit is wellicht een gevolg van de corona-crisis en een tijdelijk effect.

De gemiddelde afstand van mensen die in Den Haag werken maar elders wonen (inkomende pendel), daalde in de periode 2014-2018 van 36 naar 31 kilometer, maar is in 2019 en 2020 gestegen naar 33 kilometer. Gezamenlijk moet deze groep forenzen ten opzichte van 2014 nog wel 3% minder kilometers afleggen om bij hun werk te komen.

In totaal moet de inkomende en uitgaande pendel in 2020 ca. 8,5 miljoen kilometer tussen woning en werk afleggen. Dat is ongeveer gelijk aan 2014 (was ook 8,5 miljoen kilometer).

Een interactieve kaart van de Haagse inkomende en uitgaande pendel is te vinden op:

<https://public.tableau.com/profile/henk.van.andel#!/vizhome/Staatwoonwerkpendel/Kaart>

² Let op: het gaat hier om de afstand die werknemers moeten afleggen om bij hun werk te komen. De werkelijke afstand die ze gezamenlijk afleggen is afhankelijk van het aantal dagen in de week dat ze naar hun werk gaan. De afgelegde afstand is normaliter waarschijnlijk 2 à 3 keer zo groot. Tijdens de corona-crisis was dit echter door het verplichte thuiswerken tijdelijk minder.

Meer informatie in Den Haag in Cijfers

Meer informatie, feiten en cijfers, en rapportages over Den Haag zijn te vinden via Den Haag in Cijfers. Cijfers op buurt- wijk- en stadsdeelniveau zijn ook in verschillende presentatievormen (tabellen, grafieken, kaarten) te raadplegen op internet via Den Haag in Cijfers, dé bron voor statistische informatie over de gemeente Den Haag.

Den Haag in Cijfers is te raadplegen via www.denhaag.incijfers.nl.

COLOFON

Uitgave

Gemeente Den Haag
DSO / SEPO - Onderzoek
Februari 2022

Inlichtingen

DSO / SEPO - Onderzoek
Henk van Andel (06 – 11326198 / henk.vanandel@denhaag.nl)

De dienst Stedelijke Ontwikkeling aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid inzake het gebruik en toepassing van de gepresenteerde gegevens. Afwijkingen in absolute aantallen en percentages kunnen veroorzaakt worden door afrondingen. Bij gebruik van cijfers is bronvermelding verplicht.